

Forsideillustration: Martha Rosler, "Vanitas" (2004), from the series "House Beautiful: Bringing the War Home, new series" (2004, 2008).

Tema: **Solidaritetsarbejdets in(ter)ventioner**

Redaktion: Dorte Jagetic Andersen, Kolar Aparna og Marie Sandberg

SOCIAL KRITIK nr. 157, 31. årgang 2019.
© Selskabet til Fremme af Social Debat

Redaktør: Benny Lihme / ben@socialkritik.dk
Redaktionens adresse:
Social Kritik, Nansensgade 68 kld.
1366 København K
Tlf: 20 63 99 63
www.socialkritik.dk

Betaling: Danske Bank
SWIFT-BIC: DABADKDK
IBAN: DK08 3000 0002 8025 62
Reg.nr.: 9570 Konto: 2 80 25 62

Abonnement: Kr. 450,-
Nummer 157: Kr. 110,-

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse af dette tidsskrift eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Grafisk tilrettelægning:
Susanne Whitta Jørgensen/Grafisk Himmel

Forsideillustration: Martha Rosler

Tryk: Narayana Press

Tidsskriftet Social Kritik udgives af foreningen "Selskabet til fremme af Social Debat". Selskabet blev stiftet d. 4. 5. 88., og har som formål at fremme og deltage i den offentlige debat om sociale emner. En af måderne hvorpå Selskabet realiserer formålet, er at udgive dette tidsskrift. Selskabet og tidsskriftet skal tjene som forbindelsesled mellem samfundsvidenskab, social forskning og den sociale praksis. Foreningen og tidsskriftet skal holde sig fri af parti- og fagforeningspolitiske interesser.

SOCIAL KRITIK's referencegruppe består af:
Flemming Balvig, Johs. Bertelsen, Ning de Coninck-Smith, Anders La Cour, Tine Rask Eriksen, Thorkild Høyer, Birgit Kirkebæk, Ida Koch, Øjvind Larsen, Birger Steen Nielsen, Henning Salling Olesen, Benedicta Pécseli, Knud Erik Pedersen, Annick Prieur, Flemming Røggilds, Lone Scocozza, Ove Sernhede, Søren Smidt, Peter Thielst, Morten Thing, Jørn Vestergaard, Joachim Wrang.

Information

»Jeg ville ikke bryde mig om,
at man fik ordineret en af mine bøger
som levertran«

Skal kunsten bruges i sundhedsvæsenet til at helbrede syge? Ikke hvis du spørger forfatter Søren Ulrik Thomsen, som mener, kunsten er en værdi i sig selv. Information har talt med fire kulturpersoner, som alle er kritiske over for at definere kunsten ud fra dens sundhedsmæssige værdi

Post-psykiatriens æra?

Dagbladet Information kører i skrivende stund en artikelserie "Kan kunst helbrede?" Megen spalteplass er allerede gået til at berette, at det kan den, kunsten.

Retfærdigvis må det siges, at artikelserien også spørger, hvad det betyder for kunsten sådan at skulle skrives ud på recept og vurderes på sin nytteværdi i helbredelsens tjeneste.

På forsiden af avisen d. 2. marts giver digteren Søren Ulrik Thomsen sit svar på dette spørgsmål: "Jeg ville ikke bryde mig om, at man fik ordineret en af mine bøger som levertran."

Thomsen er af den opfattelse, at kunsten har en værdi i sig selv og således ikke bør tjene den gud, som sundhed er blevet. Strindberg sagde, at det er synd for mennesket. Thomsen synes at sige, at det er synd for kunstnerne, når de bliver gjort instrumentelle. Deres indplacering som medicin på linje med hostesaft og elektrochock, inklusionen i en stor medicinsk opbyggelighed, gør kunsten mindre, end den er.

Det spørgsmål rejser sig selvfølgelig, udover hvordan kunstnerne skal aflønnes, hvad der skal ske med bogen, når patienten er rask, hvis vi nu holder os til forfatterne. Var det så det? Der angives jo ikke grunde til at læse, når de syge ikke er syge længere.

Det er ikke kun kunsten, der skal stå til tjeneste for Sundheden. Ikke mindst indenfor psykiatrien udskrives der recepter

TEMA: SOLIDARITETSARBEJDETS IN(TER)VENTIONER

INDHOLD

på alt mellem himmel jord, gåture rundt om de københavnske søer for eksempel er også behandling, almindeligt arbejde i haven bliver til "haveterapi" osv. Selv sidder jeg for tiden og undersøger fænomenet "hund på recept" eller "dy-reassisteret terapi".

I modsætning til forfattere og digtere har hundene her fået nogle, der kæmper deres sag, idet hundevenner har protesteret over denne brug af hunde (med forbillede i de blindes førerhunde), for mens de psykisk syge sjældent bliver helt raskmeldte, så bliver de ofte genindlagt på de psykiatriske afdelinger. Sådanne genindlæggelser kan få store omkostninger for hundene, der pludselig er uden den person, som har knyttet dem så tæt til sig.

Jeg melder mig gerne på Søren Ulrik Thomsens side i denne debat. Skulle kunsten i øvrigt installeres i sundhedsvæsenet, oppefra og ned som det er tilfældet, burde det jo ud fra denne logik være i forebyggelsens tjeneste. Altså læs digte og romaner for at undgå at blive syg. Hvilket var pointen her i Social Kritik i 2017, da litteraturen Marianne Stidsen og sociologen Anders Petersen skrev artiklen "Læs en bog før du bliver syg." Det var deres konklusion på baggrund af en større analyse af den såkaldte biblioterapis nytte effekter.

Tilbage til anti-psykiatriens dage i 1970 skrev overlæge Fini Schulsinger, at den skotske psykiater R.D. Laing var digter og kunstner, ikke læge. Det var hans måde at ugyldiggøre Laing på i psykiatri debatten. Ironisk så, at psykisk syge i dag kan få recept på fx. Laings digte, hans eminente "knuder" ("knots"). Endda helt uden anti-psykiatrisk pres.

Hvordan er det gået til? Mon ikke det er evidensen, der har været på spil. Psykiatrien har oplevet et evidenspres fra eget overophedede maskinrum. Illusionen om pillefixet, den store fallit-tiltro til de kemiske effekter, er nået helt ind i psykiatrien. Den medicinske behandling har fejlet i stor skala og for at overleve gør psykiatrien alle mulige almene goder til receptpligtig hjul i dens maskineri.

Måske vi er trådt ind i post-psykiatriens æra?
li-

Dorte Jagetic Andersen, Kolar Aparna og Marie Sandberg

Mellemværende:

SOLIDARITETSARBEJDETS SKÆRINGS-PUNKTER

I FRIVILLIG FLYGTNINGEHJÆLP 4

Arlene Bugabo

MIN BEGYNDELSE SOM FLYGTNING 11

Leif Bork Hansen

STÅENDE PÅ TÆRSKLEN MELLEM LOV

OG MORALSK BEVIDSTHED 13

Mehari Solomon og Kopar Aparna

HVAD VIL SOLIDARITET EGENTLIG SIGE?

Dobbelt bevidsthed i solidaritetsarbejde 20

Pia Lund Poulsen

DE FREMMEDE, DE INDFØDTE OG

DET AUTENTISKE MØDE

*Refleksioner over det mellem menneskelige møde**i rejsebranchen og frivilligt socialt arbejde* 28

Amir Zainorin

KUNST UDEN GRÆNSER – kunst, migration og grænser .. 36

Lisbeth Garly Andersen, Tine Birkelund Thomsen

& Sigrid Alexandra Koob

FAMILIER PÅ INTEGRATIONS- YDELSE

I ET MENNESKERETLIGT PERSPEKTIV

*– nogle overvejelser og problemstillinger**set ud fra et retligt perspektiv* 44

Lars Erslev Andersen

"JEG SKAL SLAGTE DIG"

*– ny og vigtig viden i velskrevet og veldokumenteret bog**om "terroristen fra Nørrebro" (anm.)* 54

Morten Thing

ET SPROGLIGT (OG POLITISK) REGIME (anm.) 58

Peter Vangsgaard

MYNDIGHEDSUDØVELSEN PÅ OMRÅDET

FOR UDSATTE BØRN OG UNGE

*– nogle overvejelser og problemstillinger**set ud fra et retligt perspektiv* 60

Morten Thing

FOLKETS TID I DEN SYGE KAPITALISME (anm.) 70

Andreas Gregersen

GÆLDENS REVOLUTIONÆRE LOGIK 73

Peter Thielst

OVERFLODSSAMFUNDET.

Et overflødig, tilbageskuende essay 78

Knud Vilby

"JEG GAV HENDE

– EN FREMMED KVINDE – HÅNDEN" (anm.) 84

Knud Vilby

FRA DENGANG VI TROEDE VI KUNNE SKABE

FORANDRING. OG GJORDE DET (anm.) 86

Peter Bundesen

FRA FLEXICURITY TIL FLEXISME (anm.) 88

Benedicta Pécseli

MENTAL OPRYDNING SOM

GENERATIONSPORTRÆT (anm.) 91

Birgit Kirkebæk

100 ÅR MED DE FARLIGE GALE (anm.) 94